

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (Україна)
Інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

Університет Поморський (м. Слупськ, Республіка Польща)
Університет Дурреса (м. Дуррес, Албанія)
Казахський агротехнічний університет імені Сакена Сейфулліна (м. Астана, Республіка Казахстан)
Стопанська академія імені Дм. А. Ценова (м. Свіштов, Республіка Болгарія)
Академія гірничо-металургійна імені Станіслава Сташіца (м. Краків, Республіка Польща)
Вища школа управлінських кадрів в Коніні (м. Конін, Республіка Польща)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)
Національний авіаційний університет (Україна)
Харківський національний університет імені В. Каразіна (Україна)
Львівський національний університет імені І. Франка (Україна)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Національний університет «Полтавська політехніка» імені Ю. Кондратюка (Україна)
Запорізький національний університет (Україна)
Поліський національний університет (Україна)
Хмельницький національний університет (Україна)
Український державний університет науки і технологій (Україна)
Державна митна служба України (Україна)
ТОВ «Газорозподільні мережі України» (Україна)
БО БФ «Станіславський борщ» (Україна)

Збірник тез доповідей
I Міжнародної науково-практичної конференції
СТАЛИЙ РОЗВИТОК СКЛАДНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗМІН ТА ВИКЛИКІВ

16-17 травня 2024 року

м. Івано-Франківськ, Україна

УДК 330.366(06)
С 76

Рекомендовано до випуску Вченою радою Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (протокол № 06/664 від 28.05.2024 р.)

Сталий розвиток складних соціально-економічних систем в умовах сучасних змін та викликів: Збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (Івано-Франківськ, 16-17 травня 2024 року), Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2024. 421 с.

ISBN 978-966-694-419-4

Збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції «Сталий розвиток складних соціально-економічних систем в умовах сучасних змін та викликів» містить результати наукових досліджень вчених, фахівців-практиків, експертів, викладачів навчальних закладів та молодих вчених з України та світу щодо теоретичних і практичних питань, що вирішують проблеми сталого розвитку економіки та бізнесу, суспільства в умовах війни та повоєнної відбудови, енергетичного переходу та енергетичної безпеки, фінансового, обліково-аналітичного забезпечення та оподаткування, управлінських аспектів, підприємництва та маркетингу, цифровізації бізнес-процесів, територій, штучного інтелекту та інновацій в умовах сучасних змін та викликів.

Розрахований для науковців, працівників та практикуючих фахівців у галузі освіти, енергетики та надрокористування, викладачів, аспірантів, студентів та усіх, кого цікавлять питання сталого розвитку.

Головний редактор

кандидат економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Лілія МАРИНЧАК

Відповідальна за випуск

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування, заступник
директора з наукової роботи Інституту економіки та менеджменту Івано-Франківського
національного технічного університету нафти і газу

Світлана КОРОЛЬ

Тези подано в авторській редакції мовою оригіналу.

За достовірність даних та унікальність поданого до друку матеріалу відповідальність несуть автори.

Збірник тез конференції розміщений за посиланням:

<https://search.library.nung.edu.ua/>

ISBN 978-966-694-419-4

©Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу, 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету:

Ігор ЧУДИК, д.т.н., професор, ректор Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Члени організаційного комітету:

Олександр КОНДРАТ, д.т.н., професор, проректор з наукової роботи.

Іванна ЗАПУХЛЯК, д.е.н., професор, директор Інституту економіки та менеджменту.

Світлана КОРОЛЬ, к.е.н., доцент, заступник директора Інституту економіки та менеджменту з наукової роботи.

Лілія МАРИНЧАК, к.е.н., доцент, в. о. завідувача кафедри фінансів, обліку та оподаткування.

Ірина ПЕРЕВОЗОВА, д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємництва та маркетингу.

Ліліана ГОРАЛЬ, д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування.

Ірина ФАДЄЄВА, д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Олена АРЕФ'ЄВА, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки повітряного транспорту Національного авіаційного університету.

Наталія ВАЛІНКЕВИЧ, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та туризму Поліського національного університету.

Ровена Тропліні ВАНГЕЛЬ, доктор філософії, викладач кафедри фінансів та бухгалтерського обліку Університету Дурреса.

Руслан ДАНІВ, доктор філософії з державного управління та адміністрування, начальник управління боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил Івано-Франківської митниці.

Людмила ДОРОШЕНКО, засновниця Благодійної організації БФ «Станіславський борщ».

Ева МАТУСКА, доктор філософії, директор інституту менеджменту університету Поморського в Слупську.

Світлана МУШНІКОВА, д.е.н., професор, завідувач кафедри управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу Українського державного університету науки і технологій (м. Дніпро).

Світлана ОНИЩЕНКО, д.е.н., професор, директор ННІ фінансів, економіки, управління і права Національного університету «Полтавська політехніка» ім. Ю. Кондратюка.

Симеонка ПЕТРОВА, доктор філософії, доцент кафедри торгового бізнесу Стопанської академії.

Вікторія ПРОХОРОВА, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки і менеджменту Харківського національного університету ім. В. Каразіна.

Інна РЄПНА, д.е.н., професор, завідувач кафедри бізнес-економіки та підприємництва Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Мадіна САБИРОВА, к.е.н., старший викладач кафедри менеджменту і маркетингу Казахського агротехнічного університету імені Сакена Сейфулліна.

Володимир САЄНКО, доктор наук з організації та управління, професор Академії прикладних наук Вищої школи управління та адміністрування в Ополе.

Наталія СИТНИК, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансового менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка.

Руслан СИЧ, к.т.н., радник Голови правління АТ «Хмельницькгаз».

Наталія СПАСІВ, д.е.н., професор, професор кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу Західноукраїнського національного університету.

Влодзімєж СТРЕЛЬЦОВ, д.е.н., професор, професор Вищої школи управлінських кадрів в Коніні.

Олена СТРИГУНІВСЬКА, доктор інженерії, викладач кафедри бізнес-інформатики та менеджменту Академії гірничо-металургійної імені Станіслава Сташціца.

Галина ФИЛЮК, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Алла ЧЕРЕП, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи і страхування Запорізького національного університету, заслужений економіст України.

ЗМІСТ

Секція 1

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

АНДРІЙЧУК Ігор ПРО МІЖНАРОДНУ ЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ВІДНОВЛЮВАНИХ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ	18
БЕРЕЖНИЦЬКА Уляна, ШТИРКАЛО Анастасія ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	20
ВІВЧАР Оксана, БОГДАНЕЦЬ Тарас, ТРІЛЬ Микола ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО БАЗИСУ ДІДЖИТАЛ- ІНСТРУМЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ: СОЦІОГУМАНІТАРНИЙ ПІДХІД	23
ГОБИР Ірина, КОСТЕЦЬКИЙ Петро ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	26
ГРИШИНА Лариса, КАРАСЬ Петро ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МИКОЛАЇВСЬКОГО РЕГІОНУ	29
ДЗЬОБА Олег, ГАРАЗДЮК Володимир ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ГАЗОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	32
ДУБ Софія МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ	35
ЗЕЛІНСЬКА Галина, МАРИНЕВИЧ Лілія СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ: ТЕНДЕНЦІЇ ПОПИТУ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	38
ІЛЬЧЕНКО Вікторія, ГОЛЯКОВА Єлизавета ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ	42

САКУН Аліна, ЄФРЕМОВ Арсен ВПЛИВ ОПОДАТКУВАННЯ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ	238
САКУН Аліна, ПРИСТЕМСЬКИЙ Олександр ІНФОРМАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ	241
САРАХМАН Оксана БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В БАНКУ ЯК ОСОБЛИВИЙ ОБ'ЄКТ НАУКИ І ПРАКТИКИ	243
СКАСКО Олег, ДМИШКО Ярослав ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ БАНКІВ	245
СКАСКО Олег, ДМИШКО Ярослав УПРАВЛІНСЬКИЙ АУДИТ В БАНКУ ЯК РІЗНОВИД ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	247
СКРИПНИК Світлана НОВІ ЗАВДАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	249
mrg Anna FIRKOWSKA ROLA RACHUNKOWOŚCI WE WSPIERANIU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	251
ХОМА Світлана, ПОДЛЕЦЬКА Уляна АНАЛІЗ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ: ВПЛИВ ВОЄННОГО ЧАСУ НА МЕХАНІЗМИ ТА СТРАТЕГІЇ РЕГУЛЮВАННЯ	254
ХОМА Світлана, ПРОЦЮК Наталія ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛЯННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ПДФО ІЗ ВИПЛАТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	256
ХОМА Світлана, СЕМКО Вікторія ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	258
ЧУЧУК Юрій НОВАЦІЇ ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СКЛАДЕНОЇ ЗА МСФЗ	260

СКРИПНИК Світлана

д.е.н., доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

НОВІ ЗАВДАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

В епоху цифровізації перед бухгалтерським обліком стоять певні складності та нові завдання. Поточні виклики у багатьох практикуючих бухгалтерів створюють почуття занепокоєння у швидкому пониженні значущості своєї професії чи навіть її частковому відмиранні. Ситуація посилюється ще й тим, що у публікаціях досить часто проходить інформація про те, що бухгалтер це одна з професій, яка практично зникне найближчим часом. Слід сказати, що бухгалтерська спільнота дуже болісно реагує на подібні заяви з публікацією різних матеріалів про те, що бухгалтерський облік має багатовікову історію та безсумнівно збережеться в майбутньому. Такі публікації професійної спільноти якраз і демонструють своєрідну невпевненість бухгалтерів у своїх силах – на будь-яку критику професії необхідно одразу скликати круглий стіл, організувати конференцію та доводити власну правоту.

Однак протягом останніх десятиліть загальносвітові тренди щодо обліку та звітності полягають у досить серйозному зміщенні фокусу професії. Суть змін – у зміні функціонального призначення бухгалтерського обліку: домінанта контрольної-аналітичної функції (оцінка ефективності розподілу ресурсів, контрольованих економічним суб'єктом) змінилася домінантою функції інформаційно-комунікативної (надання даних, по-перше, потенційно корисних для прийняття рішень інвестиційно-фінансового характеру та, по-друге, що знижують рівень невизначеності у взаєминах незалежних економічних суб'єктів). Про зміни, що відбулися, недвозначно свідчить і факт зміни назви міжнародних бухгалтерських стандартів: якщо спочатку вони називалися як International Accounting Standards (IAS), то починаючи з 2001 р. ці регулятиви стали виходити під назвою International Financial Reporting Standards (IFRS). І це не проста зміна назви. Тут, у принципі, можна бачити досить глибокий зміст, який полягає в акцентуванні уваги не так на внутрішньофірмовій, як на позафірмовій орієнтації регулятивів, що визначають суть обліку та його методологічного забезпечення. Головне в обліку (і це повинні відображати стандарти) – не облікова техніка, не процедура, але вихідний продукт, орієнтований різні категорії користувачів, тобто публічна звітність. Фактично на різних рівнях ми маємо справу з технічними, процедурними питаннями щодо складання фінансової звітності та деякими сутнісними щодо її розуміння, читання, аналізу та подальшого використання в управлінському процесі.

Крім того, в останні роки у міжнародному бізнес-середовищі спостерігається очевидне підвищення інтересу та уваги до якості інформаційно-аналітичного

забезпечення діяльності економічних суб'єктів та пошуку шляхів його вдосконалення. Певні зусилля робляться як бухгалтерським співтовариством, і особами, які не є бухгалтерами.

Бухгалтери спільно з фінансистами акцентують увагу на змістовній, якісній стороні звітності (удосконалення професійних стандартів) та вважають, що будь-яка додаткова інформація може бути подана у спеціальних розділах річного звіту. Фахівці-небухгалтери борються за публікацію інтегрованого звіту, розуміючи його як систематизований набір даних, що дозволяють користувачеві отримати детальне уявлення про фірму в контексті її взаємин з економічними суб'єктами і суспільством. Бухгалтерські дані у такому звіті можуть бути присутніми, але мають лише допоміжне значення. У цьому зв'язку зауважимо, що формування будь-якої інформаційної бази є дуже витратним процесом. А тому, незважаючи на критику бухгалтерського обліку, вироблена ним публічна звітність, швидше за все залишиться системоутворюючим ядром інформаційних потоків, що характеризують підприємство.

Іншими словами, перший варіант розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення бізнес-середовища є цілком прийнятним. Тому не тільки не застаріває, а й дедалі більше актуалізується проблема гармонізації інтересів постачальників і користувачів публічної звітності, що передбачає вдосконалення як власне звітності (за складом, структурою, якісними характеристиками), так і культури, навичок і методик аналітичної роботи з нею.

Розвиток цифрових технологій позитивно вплинув на облікове середовище, зокрема це підвищення рівня прозорості інформації; точність її відстеження; постійний реєстр; скорочення витрат з обробки мега даних; підвищення рівня довіри до результатів перевірки. Як негативні та слабко прогнозовані моменти можна відзначити: складну технологію цифровізації; непередбачувані нормативно-правові та соціальні наслідки; необхідність розробки нових стандартів; формування нових форм довіри та контролю на взаємній основі.

В економічній літературі розвиток цифровізації економіки пов'язують з аналітичним та тимчасовим розширенням форм звітності (інтегрована звітність, звітність із сталого розвитку та соціальної відповідальності тощо). Цифровізація обліку істотно змінює обліковий еколандшафт і вимагатиме суттєвої зміни спрямованості освіти в даній сфері та застосування нових інноваційних продуктів. Впровадження технології блокчейн може істотно вплинути на організаційні форми капіталу в епоху цифровізації. Гіпотеза смартфірми може бути реальністю. Соціальні наслідки цифровізації можуть позначитися на зайнятості у цій сфері та зміні системи навчання. Цифровізація обліку, ймовірно, вплине на структуру та зміст облікових програмних продуктів, інтегруючи в них технології блокчейн, роботизації та цифрових двійників.

Список використаних джерел

1. Мазіна О. І., Олійник В. С. Цифровізація як найважливіший інструмент розвитку системи обліку та звітності. URL: <https://www.internauka.com/uploads/public/15916561676404.pdf>

НАУКОВЕ ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

**СТАЛИЙ РОЗВИТОК СКЛАДНИХ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ЗМІН ТА ВИКЛИКІВ**

**Збірник тез доповідей
I Міжнародної науково-практичної конференції**

16-17 травня 2024 року

**Головний редактор Маринчак Лілія Романівна
Відповідальна за випуск Король Світлана Василівна**

Видавництво Івано-Франківського національного
технічного університету нафти і газу
вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, 76019, Україна
тел. (0342) 547266, факс (0342) 547139
<https://nung.edu.ua>, e-mail: admin@nung.edu.ua
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
№18 від 12.03.2002 р.

Підписано до випуску 31.05.2024 р.
Гарнітура Times New Roman
Ум. др. арк. 22,57.